

важливими ознаками при реєстрації промислового зразка та в результаті визначення правового статусу автора та власника винаходу, його захисту у разі порушень. У даному випадку це означає, що промисловий зразок набуває характеру новизни та індивідуальності у разі відсутності аналогічних винаходів у світі [4, с. 47].

Зважаючи на вищевикладений матеріал можна зробити висновок, що саме поняття промислового зразка і набір критеріїв визнання певного результату інтелектуальної діяльності у якості промислового зразка, містить нечіткі визначення новизни та індивідуальності. Відсутність регламентованого та чітко вираженого пояснення даних критеріїв залишає можливість порушення права автора і власника, зменшує ефективність правового захисту інтелектуальної власності даних суб'єктів.

Література

1. Цивільний кодекс України. Станом на 03.03.2021. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 296 с.

2. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>

3. Право інтелектуальної власності: акад. курс: підруч. для студ. вищих навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.

4. Право інтелектуальної власності України: конспект лекцій / В.М. Крижна, Н.Є. Яркіна; за ред. В.І. Борисової. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2008. 112 с.

УДК 347.781(043.2)

Чумак А.В., юрист відділу освіти,
молоді та спорту виконавчого комітету
Піщанської сільської ради, м. Кременчуг, Україна

Маринюк О.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ВИКЛЮЧНЕ (МАЙНОВЕ) ПРАВО АВТОРА

Україна, як переважна більшість країн світу, має систему нормативно-правових актів, спрямованих на захист авторського права та суміжних прав. Цивільний кодекс України сформулював загальні передумови «участі» в економічному обігу абсолютно нового об'єкта цивільних прав – виключних майнових прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності. Але варто зауважити, що наше українське законодавство в

галузі інтелектуальної власності, в тому числі авторського права та суміжних прав, відносно «молоде», якщо порівнювати його із законодавством численних європейських країн, тому має необхідність у вдосконаленні.

Виключне право – майнове право особи, яка має стосовно твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право та (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права та (або) суміжних прав тільки нею та на видачу тільки даною особою дозволу або заборону їх використання іншим особам у рамках строку, встановленого Законом України «Про авторське право і суміжні права» [1].

Визначений законодавцем для виключних майнових прав на результат інтелектуальної, творчої діяльності цивільно-правовий режим, або іншими словами, можливість реалізації з цим об'єктом певних дій, направлених на досягнення бажаного результату, відображається у змісті самих правовідносин, що випливають з їх приводу. Виключні майнові права на результат інтелектуальної, творчої діяльності можуть бути об'єктом тільки зобов'язальних, корпоративних або спадкових правовідносин, зокрема являти собою предмет договорів стосовно розпорядження виключними майновими правами на результат інтелектуальної, творчої діяльності, засобом забезпечення відповідного виконання зобов'язань, наприклад, предметом застави, об'єктом заповідальних розпоряджень, об'єктом стягнень, вкладом в статутний капітал юридичної особи тощо. Належати ж будь-кому на праві власності або на іншому речовому праві виключні майнові права на результат інтелектуальної, творчої діяльності в самотійному викладі не можуть.

У ст. 13 Цивільного кодексу України зазначається, що особа виконує свої суб'єктивні права у межах, наданих їй договором або актами цивільного законодавства; зобов'язана утримуватись, при їх здійсненні, від дій, що могли б порушити права інших осіб, зашкодити довкіллю або культурній спадщині; повинна додержуватися моральних засад суспільства; не чинити дії, що вчинені з наміром завдати шкоди іншій особі, зокрема зловживати правом в інших формах; не може здійснювати суб'єктивні права з метою неправомірного обмеження конкуренції, зловживання монополією становитим на ринку, а також використовувати методи недобросовісної конкуренції тощо.

Захист прав інтелектуальної творчої діяльності гарантується шляхом надання автору виключних прав власного немайнового та майнового характеру щодо створеного ним об'єкта [3]. Що стосується авторських прав, то перш за все, хочемо зауважити, що вони є абсолютними та виключними. Абсолютність даних прав означає, що праву суб'єкта відповідає обов'язок невизначеного кола осіб не порушувати його права.

Разом із тим абсолютному праву співвідносять і обов'язки самого уповноваженого суб'єкта, котрі впливають із заборон, що встановлюють межі здійснення абсолютного суб'єктивного права.

Авторське право являє собою виключне право, під яким у теорії цивільного права маються на увазі суб'єктивні права, що забезпечують їхнім суб'єктам виключні повноваження на здійснення певних дій з одночасною заборонаю усім іншим особам без згоди суб'єктів цих прав здійснювати вищезазначені дії.

Підсумовуючи вищесказане, можемо зробити висновок, що виключне майнове право на результат інтелектуальної, творчої діяльності означає право на використання даного об'єкта його правовласником (чи особою, якій належить право), а також загальну заборону усім іншим особам на здійснення певних дій відносно даного об'єкта і забезпечення можливості особи, котрій належить виключне майнове право, давати дозвіл іншим виконувати певні дії стосовно результату інтелектуальної, творчої діяльності.

Література

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

3. Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права: матеріали ННБК «Академія інтелектуальної власності» МОН України. Київ: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. 288 с.

УДК 347.77/78(043.2)

Яцків В.С., адвокат,
м. Житомир, Україна

Бігіч Ю.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

НАУКОВІ ВІДКРИТТЯ ЯК ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В наш час політика державного типу в Україні спрямована на реформування наукової галузі у сфері вирішення проблемних питань, одним із яких є охорона об'єкту інтелектуальної власності, зокрема науково-теоретичного відкриття. Саме це сприятиме науковому і технічному розвитку України.